

Za obzor tradiční péče: Spokojenost a inovace ve zdravotnictví

Patrik Cmorej¹ *

¹ Jan Evangelista Purkyně University in Ústí nad Labem, Faculty of Health Studies, Ústí nad Labem, Česko

² Emergency Medical Services, Education and Training Centre, Ústí nad Labem, Česko

* patrik.cmorej@ujep.cz

Editoriál

Nové vydání časopisu *Health and Caring* je charakteristické tematickou různorodostí. V biologii má různorodost, známá jako *biodiverzita*, zásadní význam pro udržení života na Zemi a pro zdravý ekosystémů. V našem časopise má různorodost také vztah ke zdraví, ale v užším kontextu zdraví zaměřeného na člověka. Zdraví je ovlivněno mnoha faktory a jedním z nich je spokojenost. Ať je to spokojenost pacienta s péčí zdravotníka nebo spokojenost zdravotníka s jeho pracovním prostředím. Paralel bych zde mohl zmínit několik, ale pozastavím se nad spokojeností nás, zdravotníků, s naší prací. S ubývajícími lidskými zdroji ve zdravotnictví dochází k přetížení těch, kteří dosud v systému vytrvali a je otázkou času, kdy se systém vyčerpá. Je proto nezbytně nutné se této problematice věnovat na vědecké úrovni a identifikovat faktory, které ovlivňují spokojenost a pohodu zdravotníků a v pozitivním slova smyslu ji na pracovišti rozvíjet. A právě této problematice se věnuje článek **Job satisfaction audit in hospital: qualitative case study**, který je součástí aktuálního vydání. Ty z vás, kteří mají pozitivní vztah k 3D virtuální realitě, jistě bude provázet spokojenost při čtení článku **A Pilot Randomized Crossover Study on Stress Responses in Paramedicine Students: Virtual Reality Versus Live Simulation**. Tento článek mě přivedl ke krátkému zamyšlení nad klady a zápory využití 3D virtuální reality ve zdravotnictví.

Virtuální realita již dávno překročila hranice herního průmyslu a dnes se pevně etablovala jako nástroj, který mění způsob, jakým přistupujeme ke zdravotní péči. Od rehabilitace pacientů přes vzdělávání zdravotníků až po psychologickou terapii. Možnosti virtuální reality ve zdravotnictví jsou takřka nekonečné. Virtuální realita přináší pacientům zcela nové způsoby léčby. V rehabilitaci pomáhá obnovovat motorické dovednosti po úrazech nebo neurologických onemocněních. Pacienti se ocitají v prostředí, které je nejen funkční, ale také motivující, a to hraje klíčovou roli při dlouhodobé terapii. V oblasti duševního zdraví virtuální realita zaujímá pozici průkopníka. Terapie posttraumatické stresové poruchy nebo fobií je díky simulacím realističtější a přitom bezpečnější. Virtuální prostředí umožňuje pacientům postupně čelit svým obavám pod dohledem terapeuta a snižovat stresové reakce (Maples-Keller et al., 2017). Pro lékaře a zdravotnický personál představuje virtuální realita revoluci v tréninku.

Chirurgické simulace umožňují nacvičit složité operace bez rizika pro pacienty, zatímco krizové situace, jako jsou hromadná postižení osob, mohou být modelovány do nejmenších detailů. Tímto způsobem si zdravotníci osvojují nejen technické dovednosti, ale také schopnost rozhodovat pod tlakem.

Technologie ve virtuální realitě přináší nejen příležitosti, ale i výzvy. Jedním z problémů je tzv. „cybersickness“, nevolnost způsobená nesouladem mezi vizuálními vjemy a tělesným vnímáním. Dlouhodobé používání může vést k únavě zraku nebo psychickým problémům spojených se ztrátou kontaktu s realitou (Simón-Vincente et al., 2024). Další otázkou je dostupnost. Přestože se virtuální realita stává levnější, stále není zcela běžnou součástí zdravotní péče, zejména v méně rozvinutých zemích. Klíčové bude do budoucna zajistit, aby technologie byla dostupná a bezpečná pro všechny pacienty. Virtuální realita ve zdravotnictví není pouze technologickou novinkou – je to nástroj, který přetváří způsob, jakým vnímáme péči o zdraví. V budoucnu můžeme očekávat ještě širší využití virtuální reality, například v personalizované medicíně, v diagnostice nebo ve vývoji léčebných metod. S touto technologií přichází příležitost zlepšit kvalitu života pacientů a efektivitu zdravotnických systémů. Je na nás, abychom potenciál virtuální reality využili na maximum. Klíčem bude nejen její implementace do praxe, ale také otevřená diskuse o jejích limitech a dopadech. Virtuální realita nám umožňuje vidět za obzor – využijme toho k tomu, abychom budovali zdravotnictví, které je skutečně zaměřené na potřeby lidí.

Literatura

Maples-Keller, J. L., Bunnell, B. E., Kim, S.-J., & Rothbaum, B. O. (2017). The use of virtual reality technology in the treatment of anxiety and other psychiatric disorders. *Harv Rev Psychiatry*, 25(3): 103–113.

Simón-Vicente, L., Rodríguez-Cano, S., Delgado-Benito, V., Ausín-Villaverde, V., & Cubo Delgado, E. (2024). Cybersickness: A systematic literature review of adverse effects related to virtual reality. *Neurología*, 39(6), 701–709.